TÄYDENNYS AIEMMIN ANNETTUUN LAUSUNTOON
Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle
HE 65/2026 vp

Jääkiekon SM-liiga Oy haluaa täydentää aiemmin toimittamaansa lausuntoa eräillä seikoilla, jotka ovat nousseet esiin lausunnon toimittamisen jälkeen ja joilla voi olla merkittävä vaikutus urheilijoiden vanhuus- ja tapaturmaturvan oikeudelliseen arviointiin sekä vakuuttamisen järjestämistapaan.

Urheilijoiden vakuutusturva muodostaa merkittävän osan suomalaisen ammattiurheilun rakenteita ja sosiaaliturvajärjestelmää. Jääkiekon SM-liiga Oy toimii käytännössä Suomen ylivoimaisesti suurimpana urheilijoiden vanhuudenturvan vakuuttajana. Arviolta noin 90 prosenttia nykyisestä urheilijoiden vanhuudenturvavakuuttamiseen liittyvästä varallisuudesta ja vakuutusmassasta liittyy ammattijääkiekkoon.

Olemme vakavasti selvittäneet ja kartoittaneet mahdollisuutta järjestää urheilijoiden vanhuudenturva kaikille avoimen lisäeläkekassan kautta ja pidämme tätä vaihtoehtoa erittäin kiinnostavana sekä urheilijoiden että koko vakuutusjärjestelmän toimivuuden kannalta.

Pidämme valitettavana, että lisäeläkekassavaihtoehtoon liittyvät kielteiset johtopäätökset näyttävät osin perustuvan tulkintoihin ja oletuksiin, joista markkinan keskeisiä toimijoita ei ole valmistelun aikana kuultu riittävällä tavalla.

Urheilijoiden tapaturma- ja vanhuudenturvaa on järjestetty vuodesta 1995 lähtien vakuutusyhtiöissä erillisen urheilijalainsäädännön perusteella. Järjestelmän on katsottu kuuluvan vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuun henki- ja vahinkovakuutustoimintaan, eikä sitä ole pidetty osana lakisääteistä työeläkejärjestelmää.

Nyt valmistelun yhteydessä on kuitenkin noussut esiin arvioita siitä, että urheilijoiden vakuutusturvaan voisi tulevaisuudessa soveltua EU:n sosiaaliturvan koordinaatioasetusten mukainen tarkastelutapa. Mikäli vakuutusturvaa ryhdyttäisiin tosiasiallisesti pitämään osana lakisääteistä sosiaaliturvaa, tällä voisi olla merkittäviä vaikutuksia koko vakuuttamisen rakenteeseen, toimilupakysymyksiin sekä siihen, missä järjestelmässä vakuutusturva voidaan ylipäätään järjestää.

Pidämme ongelmallisena, ettei hallituksen esityksessä arvioida riittävästi tätä oikeudellista muutosta eikä sen vaikutuksia vakuuttamisen järjestämisedellytyksiin. Kysymys ei ole ainoastaan teknisestä vakuutusratkaisusta, vaan mahdollisesti koko vakuutusoikeudellisen perustan muuttumisesta.

Mikäli urheilijoiden vanhuudenturvaa pidettäisiin jatkossa lakisääteiseen sosiaaliturvaan rinnastuvana järjestelmänä, herää perusteltu kysymys siitä, voidaanko vakuutusturvaa enää järjestää nykyisessä muodossaan henkivakuutusyhtiöissä. Samalla tulisi arvioitavaksi myös se, tulisiko eläketurvan järjestämisen tapahtua työeläkevakuuttamista harjoittavissa laitoksissa ja tapaturmaturvan lakisääteisen tapaturmavakuutusjärjestelmän rakenteiden mukaisesti.

Pidämme lisäksi erittäin huolestuttavana sitä, että mikäli urheilijoiden vakuutusturvaa ryhdyttäisiin tulkitsemaan osaksi lakisääteistä sosiaaliturvaa ilman kattavaa vaikutusarviointia, seurauksena voisi olla erittäin merkittävä kustannusten nousu työnantajina toimiville urheiluseuroille ja muille urheilutoimijoille.

Ammattiurheilun taloudellinen toimintaympäristö on jo nykyisellään erittäin tiukka, eikä urheilukentällä käytännössä ole käytettävissä ylimääräistä rahoituskapasiteettia merkittävien uusien vakuutus- tai työnantajakustannusten kattamiseen. Mikäli kustannustaso nousisi olennaisesti nykyisestä, vaikutukset kohdistuisivat suoraan pelaajapalkkoihin, seurojen taloudelliseen kestävyyteen, kansainväliseen kilpailukykyyn sekä koko suomalaisen joukkueurheilun toimintaedellytyksiin.

Pidämme realistisena riskinä, että merkittävä kustannusten nousu johtaisi tilanteeseen, jossa suomalaiset seurat eivät enää kykene kilpailemaan kansainvälisesti huippupelaajista tai pitämään nykyisiä pelaajaresursseja Suomessa. Samalla pienempien seurojen toimintaedellytykset voisivat heikentyä olennaisesti.

Tämän vuoksi katsomme, että ennen mahdollisia rakenteellisia muutoksia on välttämätöntä tehdä kattava vaikutusarviointi siitä, miten eri vakuuttamisratkaisut vaikuttaisivat työnantajakustannuksiin, urheilijoiden nettoturvaan, seurojen talouteen, lajien kilpailukykyyn sekä suomalaisen ammattiurheilun toimintaedellytyksiin kokonaisuutena.

Kiinnitämme lisäksi huomiota siihen, että HE 65/2026 vp ei ota kantaa eläkevakuutusvarojen siirrettävyyteen. Toisin kuin useissa muissa pitkäaikaisissa vakuutus- ja säästämisjärjestelyissä, urheilijan vanhuudenturvavakuutuksesta puuttuu käytännössä tekninen takaisinosto- tai siirto-oikeus.

Koska kyse on lain tarkoittamasta pakollisesta vanhuudenturvavakuuttamisesta, urheilijoilla ei ole tosiasiallista mahdollisuutta vaikuttaa vakuutuksen palveluntarjoajaan tai hyödyntää kilpailua vakuutuskauden aikana. Tämä estää aidon kilpailun toteutumisen palveluntarjoajien välillä ja voi johtaa tilanteeseen, jossa vakuutettujen asema riippuu merkittävästi yksittäisten vakuutusyhtiöiden strategisista ratkaisuista.

Katsomme, että järjestelmän nykyinen jäykkyys muodostaa riskin urheilijoiden vanhuudenturvan tasolle sekä markkinoiden toimivuudelle.

Pidämme erittäin tärkeänä, että nämä kysymykset selvitetään huolellisesti ennen lopullisten rakenteellisten ratkaisujen tekemistä. Nykyisessä tilanteessa on olemassa riski, että kiireellinen valmisteluaikataulu johtaa järjestelmään, jonka oikeudellisia, kilpailullisia ja vakuutusteknisiä vaikutuksia ei ole arvioitu riittävän kattavasti.

Haluamme lisäksi korostaa, että lisäeläkekassavaihtoehdon sulkeminen pois jatkovalmistelusta juuri tässä tilanteessa on ongelmallista. Mikäli järjestelmän oikeudellinen luonne on muuttumassa tai tulkinta laajenemassa EU:nsosiaaliturvakoordinaation suuntaan, olisi erityisen tärkeää arvioida samanaikaisesti kaikki vaihtoehtoiset järjestämismallit, mukaan lukien lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain mukainen eläkekassaratkaisu.

Urheilijoiden vanhuudenturvaa koskevat ratkaisut vaikuttavat laajasti koko ammattiurheilukenttään. Tämän vuoksi katsomme, että sääntelyn jatkovalmistelussa tulee varmistaa oikeudellisesti kestävä, kilpailuneutraali ja pitkällä aikavälillä toimiva ratkaisu.

Kunnioittavasti,

Timo Vertala
Jääkiekon SM-liiga Oy:n puolesta